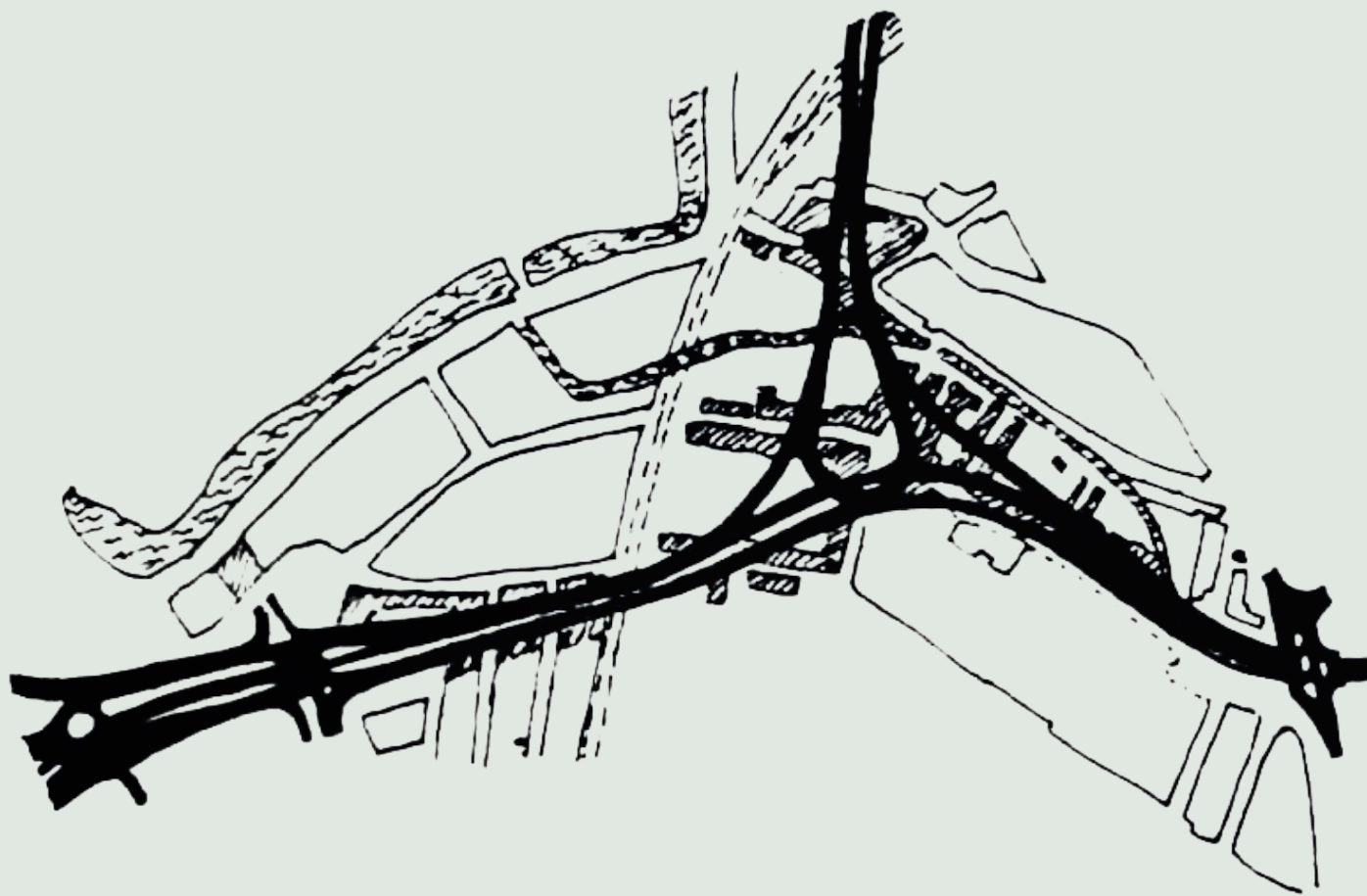

Oosterbuurt

De Oosterbuurt bestaat uit de Oosterstraat, de Zonstraat tot aan de Minbrug en de Oudwijkerdwardsstraat tussen Zonstraat en Oosterstraat. Er staan ongeveer honderd woningen. Een buurtje waar lang en heftig voor het behoud van het karakter is gestreden.

Buurtbewoners tegen de sloopkogel

In de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw besluit de gemeente dat er brede autowegen door de stad moeten komen. Er zijn vier doorbraken door de oude binnenstad gepland. De gemeente koopt daarvoor honderden panden op. De singel moet worden gedempt. Een 'Oostelijke invalsweg' moet de A28 verbinden met een verbrede Maliesingel. Veel huizen in de Oosterbuurt en Abstede komen daardoor op de slooplijst. In de jaren zeventig komt de gemeente tot andere inzichten en schrapt de plannen voor de autowegen.

Plan Oostelijke invalsweg (1958-1970)

In afwachting van de slopershamer zijn de woningen amper onderhouden en in verval geraakt. De Oosterbuurt eist op 11 maart 1980 in kort geding dat de gemeente haar onderhoudsverplichting nakomt. Direct aan het begin van de zitting zegt de gemeente toe het achterstallig onderhoud te zullen uitvoeren. Maar twee dagen later besluit de gemeenteraad om toch zestig woningen te slopen. Positief effect was wel dat de gemeente in juni van datzelfde jaar besluit haar woningbezit flink op te knappen.

Het terechte verzet van de buurt

De Oosterbuurt is laaiend over de sloop van meer dan de helft van de buurt. Bewoners stellen de gemeente verantwoordelijk voor het achterstallig onderhoud en willen geen onbetaalbare nieuwbouwhuren. De buurt komt in verzet met bewonersbijeenkomsten, acties op straat en in de raadszaal, vecht bouwvergunningen aan, brengt huuropzeggingen terug naar het stadhuis, kraakt huizen en zoekt de publiciteit. Op 27 mei 1983 besluit de kantonrechter dat de gemeentelijke huuropzegging niet kan afdwingen. De gemeente trekt het sloopbesluit in en knapt de buurt op.

Op 15 mei 1985 metselen gemeente en buurtcomité als teken van verzoening een gedenksteen in de gevel van Zonstraat 28. De gang van zaken in de Oosterbuurt heeft in de hele stad geleid tot minder sloopplannen en meer opgeknapt woningen. In overeenstemming met de Woonvisie van de gemeente is de buurt nu een gemengde wijk van eigenaar-bewoners en sociale huurwoningen.

'Wie de bal verwacht kan terugkaatsen'
Verdwenen muurschildering hoek Oosterstraat/Oudwijkerdwardsstraat
Muurschilderskollektief Karkas (mei 1982)
cat.nr.68348/collectie Het Utrechts Archief

En de Zonstraat... die is gebleven wat ze is...

'De Zonstraat is de gaafste toegangsweg tot de oude stad. In de architectuur komt de menging tussen het landelijk karakter en de stedelijke bebouwing tot uiting.'

(Brief van Gemeentelijke Monumentencommissie aan het College van Burgemeester en Wethouders, 23-01-1980)

Zonstraat tijdens de winkelweek (1925)
cat.nr.74663/collectie Het Utrechts Archief

Gezicht op de Minstroom te Utrecht met de kassen van Kwekerij Emmelot en kwekerij De Minstroom; links de achtergevels van enkele huizen aan de Zonstraat (1969-1970)
Foto: G.J.J. van Wiemersma Greidanus
cat.nr.124246/collectie Het Utrechts Archief

Minstroomgebied

De Oosterbuurt ligt tegen de Minstroom aan. In de planvorming voor de 'Oostelijke invalsweg' is er sprake van geweest om deze oude zijstroom van de Kromme Rijn dicht te gooien. Op de oevers van de Minstroom verbouwden tuinders tot in de twintigste eeuw groenten. De oude boerderijen op Zonstraat 7, 23/25 en 44 herinneren daaraan. Buurtbewoners houden deze eeuwenoude traditie van groenteteelt in ere op het terrein van Tuindersvereniging Abstede. Het vormt een groene oase, waar ook allerlei wilde planten (o.a. engelwortel, kaardebol en teunisbloem), vogels (grote bonte specht, puttertje, ijsvogel) en reptielen (groene kikker, pad, alpenwatersalamander) zich thuis voelen.

Vroedmeesterpad

Bijzonder aan het Minstroomgebied is dat ook de vroedmeesterpad hier zijn plek heeft gevonden. De vroedmeesterpad is een kleine, maximaal vijf centimeter grote pad. Dit beschermde beestje dankt zijn naam aan de manier van 'broeden'. Het mannetje draagt de eieren na de paring gedurende hun gehele ontwikkeling op zijn lichaam, bij zijn achterpoten. 's Avonds vanaf begin april tot eind zomer maken de mannetjes hun lokroep met een hoge korte fluittoon.

Foto: Jelger Herder

